
kisdobos
NOVEMBER 7. RAJ
9745
3428

Az a bizonyos hajnal...

Minden november hetedikéről szóló ünnepi beszédben, faliújság cikkben szó esik az Aurora cirkálóról, és arról a bizonyos lövésről, mely jelt adott, s mellyel elkezdődött a Nagy Októberi Szocialista Forradalom. Jelképpé vált a lövés, mely sötét történelmi időbe hasított, és jelkép a hajó neve is, mely hajnalt jelent. Szép ez. Ma már történelem!

Hatvanhat éve történt.... Az a felnőtt, aki akkor, 1917-ben született, nyugdíjas nagypapa vagy nagymama. Akik akkor fegyvert fogtak, tetterős emberként, elmúltak 80 esztendősek is. Tetteik, a hitük, áldozatkészségük nélkül nem lennénk ott, ahol vagyunk, nem épülne a szocializmus a világon, és két esztendő múltán, 1919-ben nem kiáltották volna ki a magyar Tanácsköztársaságot sem. Úgy mondják az ünnepi szónokok, hogy tetteiket őrzi a történelem, emléküket pedig a jelen. Azt tartják, ha egy ház alapja nem elég erős, hiába gyönyörű, luxuspalota — az bizony nem bírja a viharokat s idő előtt tönkremegy. Nos, az alapozás megtörtént, — ágyúlövéssel kezdődött. De legelső megnyilvánulása a hatalmat átvett népnek és pártjának a békedekrétum volt! Az első világháború kellős közepén — békét akartak. És azt akar, kíván azóta is a Nagy Október jegyében, a Szovjetunió. Mert béke kell ahhoz, hogy a gyerekek felnőjjenek, alkossanak, dolgozzanak, hogy az idősök soká éljenek, elégedetten és biztonságban.

GIANNI RODARI: EGY AZ HÉT, ÉS HÉT AZ EGY

Ismertem egy kisfiút, aki hét kisfiú volt.

Rómában élt, Paolónak hívták, és a papája villamosvezető volt.

És Párizsban is élt, Keannak is hívták, és a papája autógyárban dolgozott.

De Berlinben is élt, ott Kurtnak hívták, a papája gordonkatanár volt.

De Moszkvában is élt, Jurijnak hívták, akárcsak Gagarint, és a papája kőműves volt, és egyetemre járt.

De New Yorkban is élt, Jimmynek hívták, és a papájának benzinkútja volt.

Hányat említettem? Ötöt? Akkor kettő hiányzik még.

Az egyiket Ciunak hívták, Sanghajban élt, s a papája halász volt.

A hetediket Pablónak hívták, Buenos Airesben élt, és a papája kelmefestő volt.

Paoló, Jean, Kurt, Jurij, Jimmy, Ciu és Pabló: ez hét, de mind a hét ugyanaz a kisfiú volt, ugyanaz a nyolcéves kisfiú. Folyékonyan olvasott már, és úgy tudott kerékpározni, hogy közben eleresztette a kormányt.

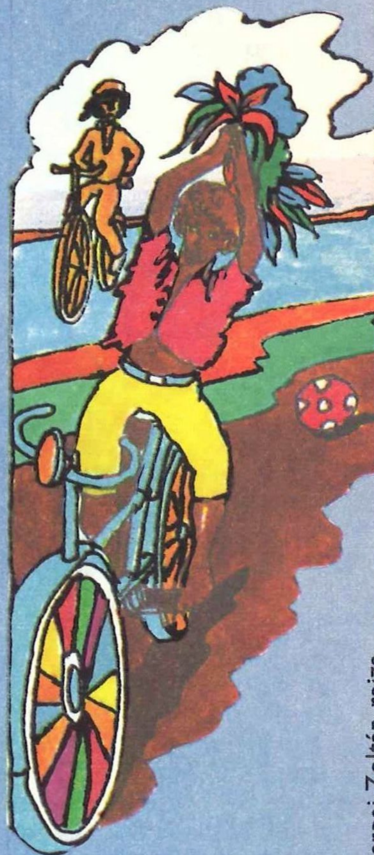
Paoló fekete hajú volt, Jean szőke, Kurt gesztenyebarna, és mégis egy és ugyanaz a kisfiú volt.

Jurijnak fehér volt a bőre, Ciué meg sárga, és mégis egy és ugyanaz a kisfiú volt.

Pabló spanyol nyelvű moziba járt, Jimmy meg angol nyelvűbe, de mégis egy és ugyanaz a kisfiú volt, és közös nyelvük volt: a nevetés.

Ma már felnőttek mind a heten, és nem tudnak többé háborúzni egymással, mert mind a hét egy és ugyanaz az ember.

Fordította és átdolgozta: Sziráky Judit

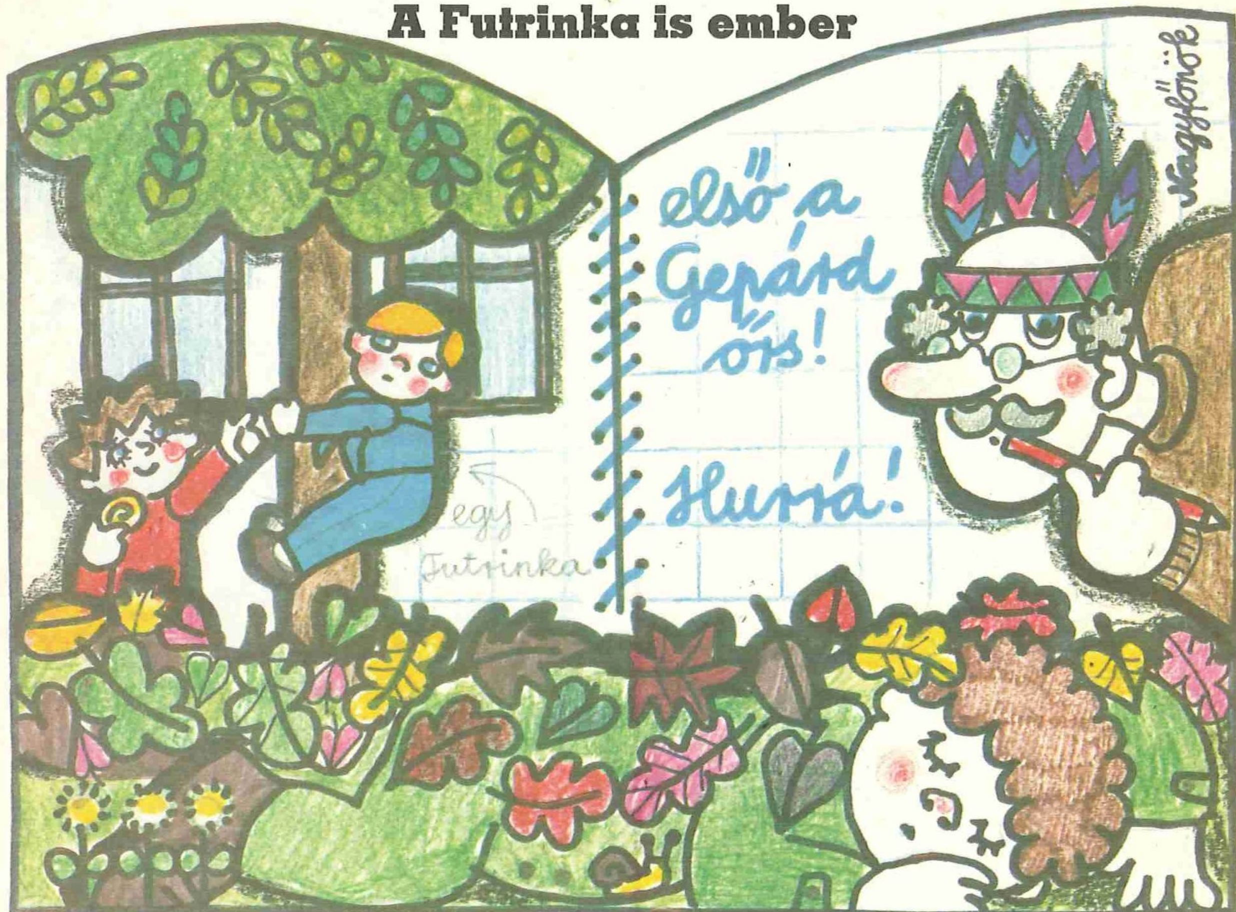

Hernai Zoltán rajza

Nagy Katalin

HÓNAPLÓ

A Futrinka is ember

A közös intő a Gepárd őrs hasznára vált valahogy. Persze csak később. Mert eleinte főleg magyarázkodással telt az idő. Otthon is, az iskolában is bizonygattuk, hogy nem akartunk mi botrányt a pályaudvaron.Csakhát Kiskenguru megérdemelte... Akkor még a kengururuságot is magyarázni kellett. Több családban azt hitték, az Állatkertben is elkövettünk valamit.

Elhatároztuk, hogy novemberben dicsőséget szerzünk a Gepárd névnek. Csak még nem tudtuk, hogy kell azt.

Egyszer csak a tanító néni kihirdette, hogy akadályversenyt rendezünk szombaton. Kimegyünk a budai hegyekbe, és mindenféle ügyességi gyakorlatot végzünk majd. A feladatokat nem árulta el persze. — Majd csak a helyszínen! De mi már otthon eldöntöttük; megnyerjük az összeset. A Micimackók és a Futrinkák is éppen így döntöttek. Ők a másik két őrs az osztályunkból. Ilyen névvel igazán furcsa ez a nagy önteltség. Mindenesetre nem is beszéltünk velük azon a héten. Nehogy kilessék a felkészülésünk módszerét. Gepárd csak Gepárddal állhat szóba! — így határozott a mi őrsünk.

Úgyhogy én se álltam szóba Fülöp Gabival. A nagymamám meg is szidott érte. Ő nem tudhatta, hogy a Fülöp az egy Futrinka. Mert máskülönben a szomszédunk. Az ő nagymamája mindig küld át nekünk süteményt. Az én nagymamám meg nekik küld. Most csak szomorkodtak mindketten, hogy milyen szófogadatlanok vagyunk, nem visszük a kostolókat oda-vissza.

Este büntetésből nem nézhettem a tévét. Helyette lelopóztam az udvarra. Gondoltam legalább gyakorolom a fáramászást. Az biztosan szerepel majd az akadályversenyen. Egyetlen fa áll csak a mi házunk előtt. Ez különben nekem elég lenne, csak most éppen másé volt. Fülöp Gabi lefoglalta. Ugyanis ő is büntetésben volt és tévé helyett fára akart mászni. Csak nem tudott. Átnyalábolta a fa törzsét a karjával-lábával; szorongatta egyhelyben. Feljebb nem jutott.

Nem hagyhattam! Mutattam neki, hogy kell mászni föl meg le. Magyaráztam is. Elég nehezen haladtunk. Fülöp elég kövér és egy kicsit buta is. Éppen ezért kellett segítenem. Mert ha okos lenne, akkor nem kellene tanítanom. Ha sovány lenne... akkor talán nem hordaná hozzánk a süteményt.

Szombaton az akadályversenyen tényleg kellett fára másznunk. Az erdőben több fa van, mint a mi udvarunkban. Mindenkinek jutott belőle. Én gyorsan megmásztam a magamét. Aztán szétnéztem, mit művel a Fülöp?

Nagyon igyekezett. Araszolva haladt fölfelé, ahogy tanítottam. Tiszta piros volt a feje és hangosan szuszogott. Amikor földet ért, gratuláltam magamnak. Neki nem mertem, nehogy a Gepárdok azt higyjék, átpártoltam Futrinkának. Pedig az nem átpártolás, ha az ember az ellenfélnek is gratulál. A Futrinka is csak ember! Annak is jól esik! Meg is mondom ezt a Gepárdoknak. Majd ha már beszélgetünk ilyen komolyabb dolgokról. Most még csak arról beszélgetünk, hogy a másik két őrs elég nyomott, a mi őrsünk meg csupa jó fej.

A Micimackó őrs teljesen lemaradt. Pedig ők is felmásztak a fára mind, de ketten nem tudtak lejönni. Varjú Andris ajánlotta, hogy rakjanak fészket talán, úgy mégis kényelmesebb. Azt felelték, inkább meglátogatják az ő rokonait, mert varjú-fészek van már a fán több is. Ez jó válasz volt, kár, hogy az ilyesmit nem pontozzák. Bár Varjú Andris mást ajánlott, nem a pontozást.

A Gepárdok és a Futrinkák fej-fej mellett haladtak. Ezt így szokás mondani a sportközvetítésekben, de különben nem igaz. Nagyon is távol haladtak egymástól a fejek, mert éppen az volt az új feladat, hogy ki ér hamarabb fel a kilátóig.

Ott vár bennünket a Nagyfőnök. Ő jegyzi majd, ki mikor ér oda. Aztán az összeadásból kiderül, melyik őrs a győztes. A Nagyfőnök különben nem indián, hanem a szülői munkaközösség képviselője, illetve a nagyszülői munkaközösségé, de ilyen nincs. Mindenesetre a Bori Pista nagypapája, az biztos. Az unokái nevezték el Nagyfőnöknek, mert minden játékukban részt vesz, de azt szereti, ha ő a parancsnok. Megjegyzem ezt majdnem minden felnőtt szereti. Még azok is, akik különben nem játszanak a gyerekükkel.

A Gepárd őrs tagjai értek fel elsőnek a kilátóhoz. Pedig a Nagyfőnök egyáltalán nem kivételezett. Csak nem tud tizenegyig számolni, vagy nem tudja az őrsünk névsorát.

— Győzött a Gepárd őrs — hirdette ki az eredményt ünnepélyesen.

— Emberek, elveszett a Bacsó! — súgta Sörös Lajos eközben Kriván Katinak.

Ő meg adta tovább a hírt a többi Gepárdnak. De hivatalosan nem jelentettük be a leltárhiányt; ne zavarjuk az ünnepséget! A Nagyfőnök felállt egy sziklára, és a tiszteletünkre megfújta a vadászsípját. Mert szabadidejében néha vadászik, néha meg szülői munkaközösség; ez a két hobbyja.

A másik két őrs se vette észre, hogy hiányzik a Bacsó. Illetve nekik nem is hiányzott, mert megsértődtek, hogy mi győztünk.

Amíg pihentünk egy kicsit a Nagyfőnök elmesélte, hogy a levélszőnyeg micsoda titkokat rejteget! Megbúvik alatta csiga, bogár, úgy alusszák téli álmukat. De még a vadvirágoknak is takaróként szolgál, megvédi őket a fagytól.

Mindenki nagyon kiváncsi lett, kotorásztuk-kapargattuk a leveleket. Úgy fúrtuk be magunkat az avarba, mint három falka vakondok. A Nagyfőnök kihirdette, hogy aki különleges szép levelet talál, gyűjtse be, azzal is lesz majd feladat. Kriván Kati nagyon sikoltott. Azt hittük, talán felébredt egy giliszta, és azzal találkozott. De csak örömében sivalkodott, mert az avar alatt nyíló virágot talált. Ott guggolt vagy három szál százszorszép. Úgy virított a kis sárga pofácskájuk, mintha tavasz lenne; eltévedtek a naptárban. Kati azt mondta, külön jó pontot igényel, mert ő találta a legérdekesebb lakót az avar alatt.

De Sörös Lajos lepipálta. Mert ő Bacsót találta meg az avar alatt. Szunyókált.

Az történt, hogy ő ért fel leghamarabb a kilátóhoz. Még a Nagyfőnököt is megelőzte. Megérkezett. Unatkozott. Fázott is. Leheveredett az árokba, betakarózott száraz levelekkel. Mint a bogarak. Mint egy százszorszép. Csak rá nem vonatkozik a szorzószám; egyszer se szép, nemhogy százszor. De ez a magánvéleményem; az őrsi naplóba meg csak közös ügyet írhatok:

NOVEMBER

Az akadályversenyen előbb győztünk, aztán levelet gyűjtöttünk. Úgy kellett felragasztani egy papirra, hogy valami kép legyen belőle. Például szarvas, napraforgó, ilyesmi. Ez a kép itt mellékelve Bacsó Sanyi leveléből. A Gepárd őrs jól tudja, miért éppen őt préseltem a naplóba.

Gyurkovics Tibor: NÉVIKE

November 3. Győző — finom fogást főz ő!

November 4. Károly — hagyhatnál a töltöttpaprikából!

November 5. Imre — gondolj szeretteimre!

November 8. Zsombor — ne lopj a sómból!

November 14. Alíz — nagyon erős főztjében a halíz!

November 16. Jenő — majd belenő.

November 20. Jolán — hamar elbájol ám!

November 23. Kelemen — túl van minden bájolgáson, kellemen.

November 24. Emma — találkozunk, de nem ma.

November 26. Taksony — főzzünk pontyot Pakson!

Koltai Éva rajza

Egyik nap Eszter azzal állt elő, hogy:

— Kigondoltam valamit!

Erre a bejelentésre egyszerre hárman is közelebb léptek hozzá. Rita összezárt szájjal tüstént kuncogni kezdett, Zsuzsi reszketve visszaszívta a levegőt, Károlyka pedig felcsillanó szemmel egyenest a lényegre tért:

— Megint vásottkodni fogunk?! Igen?

Eszter úgy állt közöttük, mint egy jóságos tanító néni, aki rengeteg mindenfélét tud, és mint aki nagyon megérti a gyerekeket.

— Naaa! — sürgette Rita. — Mi az, amit kigondoltál?

— Igen! — mondta Zsuzsi is nyomatékkal, s hol le meg fel, hol balról-jobbra ütött egyet a fejével. — Te mindig csak váratod az embert!

— Megint vásottkodni fogunk, Eszter? — ugrált közöttük lelkesen Károlyka.

Eszter jelentősen megrázta a fejét. Végignézett a társaságon, olyan pillantással, hogy mindenki egyszerre senkinek és semminek érezte magát.

— Nem fogunk vásottkodni. Akkor biztosan mi húznánk a rövidebbet — mondta nagyon biztosan. — Olyat gondoltam ki, amivel mindenki jól jár. Egy ünnepséget!

— Micsodááát?!... — tágult nagyra Rita szeme.

— Ünnepsééé-geeet?!... — kérdezte egyszerre többféle hangon is Zsuzsi, ezután két ujjal összecsippentette a száját, rázogatni kezdte a fejét, és ezt sehogyan sem tudta abbahagyni.

Károlyka viszont felvidult.

— Akkor, amikor ünnep van, mindig csokit szoktunk kapni! — mondta ragyogva, majd felvont szemöldökkel Eszter elé lépett. Megbökdöste az ujja hegyével. — Az lesz, ugye? Lesz csoki, igaz? Anélkül én nem megyek ám semmiféle ünnepségre!

Eszter csak egy pillanatra jött zavarba. A következő pillanatban már rájött, hogyan vághatja ki magát a kényes helyzetekből. Nevetve legyintett.

— Ugyan már! Csokit akármikor lehet kapni. Egy valamirevaló vendég be sem állít ide csokoládé nélkül.

— Akkor mit kapunk helyette? — igyekezett a kérdést még időben tisztázni Károlyka.

— Semmit se kapunk. — Eszter rejtélyesen hunyorgott. — Most majd inkább mi csinálunk valamit!

— Belőled minden szót harapófogóval kell kihúzni! — csattant fel Zsuzsi. — Már égnek áll a hajam is, attól amit itt művelsz!

— Pfüüü!... — pukkadozott csöndben és magában Károlyka, mert miközben Zsuzsi kiabált, háromszor is körbejárta őt, de még játékból sem volt harapófogó a kezében, a haja pedig két nagyon is lefelé lógó tincsben lógott a két füle mellett. De Zsuzsi csak mondta a magáét:

— Ne hidd, hogy most mindenki hasraesik, mert azt mondtad, hogy kitaláltál valamit!

Pedig Eszter igenis kitalált! Ezt Károlyka abból tudta, hogy szép lassan égfelé fordult az orra, és valahonnan a szempillája alól elnézően nézett Zsuzsira.

— No, jó — mondta kegyesen. — Nem kell mindjárt ordibálni. Most az egyszer igazán olyat találtam ki, amiből senkinek sem lehet baja. Még a felnőtteknek sem! Mert ők is benne lesznek.

— Benne lesznek?! Miben?!

— Hát a tábortűzben. Amit majd gyújtunk.

Rita meg Zsuzsi máris ájuldozott a gyönyörűségtől, csak Károlyka visongta sűrűn hadonászva:

— Ne legyen tűz! Attól én félek! Az nagyon süt! — de Eszter leintette, mint valami karmester.

— Ez nem süt — mondta megnyugtatóan. — Csak nem kell közel menni hozzá. Egy nyaralást el sem lehet képzelni tábortűz, meg éneklés nélkül. Hát nem így van?

Felvidéki András rajza

Károlyka ezt nem tudta persze, de Rita és Zsuzsi megszavazta a tábortüzet.

— Összeszedünk egy csomó gallyat, meggyújtjuk, aztán körülüljük és mindenfélét énekelünk — sorolta Zsuzsi.

— És nagyokat borzongunk! — sóhajtotta elbűvölten Rita. — Az csudajó!

— És meghívjuk rá a felnőtteket? — faggatta Esztert Zsuzsi, mire ő sokatjelentően bólintott. Aztán így szólt:

— Én leszek a rendező, mert ahhoz én csudára értek.

Ezt senki sem vitatta.

— Éljen a rendezőőő! — harsogta Rita, aki elsőnek ismerte fel a nagy lehetőséget. — Idehallgassatok! A parázson majd szalonnát sütünk és azt fogjuk vacsorázni.

Eszterből kirobbant a kacagás. És kacagott és dülöngélt. Károlyka nem is értette. De, mert szerinte Eszter mindig tudta, mit mikor kell csinálni, követte a példáját. Ő is nevetni kezdett és hajladozott.

— Most min nevetünk, Eszter? — kérdezte hajladozás közben.

— Azon....hiiii!... — visongta Eszter elvékonyodó hangon —, azon, hogy Rita abból akar vacsorázni, amit mi sütünk...

Most már Zsuzsi is kacagott.

— Miért?! — csattant fel Rita. — Most mi bajotok van? Hát nem azért sütjük a szalonnát, hogy megegyük?

Eszter kitörölte szeme sarkából a könnyeket, amelyek a nagy hahotázás közben odagyűltek, s így elhomályosították előle a kilátást. Már pedig ő most látni szeretett volna, de nagyon! Amikor ezen túljutott, azt látta, amit elképzelt: Rita zavart és pipacspiros arcát.

— A szalonnát csak sütni jó, te! — mondta elnézően. — Te már sütöttél egyszer szalonnát. Hát nem emlékszel?

Ritának kezdett derengeni valami. Ketté is szaladt a szája tüstént. És most ő kezdett el nevetni szívből, és pukkadozva.

— Akkor... — szólt felvidulva — a felnőttekkel etetjük meg?

— Nekik nem árt meg annyira — vélte Eszter. — És különben is! Ez közös szórakozás lesz.

Ebben aztán végül is megegyeztek. Csak Károlyka kockáztatott meg kissé bátortalanul egy megjegyzést; már mint, hogy ő nagyon is szereti a sült szalonnát.

— Akkor majd kérd el azt, amit Jolika süt — intézte el a kérdést Eszter, mire Károlyka is megnyugodott.

Amikor mind a négyen elibém álltak, s a négy-

féleképpen előadott mondanivalóból sikerült végre kitalálnom, mi is az, amit kérnek voltaképpen, örömmel fogadtam a javaslatot. Mindössze az nyugtalanított kissé, hogy Eszter volt a kezdeményező. De azzal nyugtattam meg magam, hogy: egyszer talán Eszternek is juthat olyasvalami eszébe, ami után különösebb izgalmak nélkül hajthatom álomra a fejem.

Ezután megforgattam a tepsiben a csirkét.

Azt a csirkét nagyon nagy gonddal sütögettem; annál is inkább, mivel Eszter meg Károlyka szüleit vártuk másnap ebédre. Elégedetten meglocsoltam mégegyszer a piruló, ropogós sültet, aztán megkértem Jolikát, vigye le a pincébe. És még arra is megkértem, hogy ha már lemegy, hozza fel azt a darab füstölt szalonnát, amelyből a gyerekek este majd szalonnát fognak sütni.

Ezután mindenki szétszéledt.

Rita meg Zsuzsi átment Jancsihoz a nyársak ügyében, Károlyka felfordította a Kicsi-Dávid pancsolóját és árvizet játszott; Eszter pedig készségesen odaállt Jolikának segíteni.

Amikor leértek a pincébe, és Jolika felpipiskedett, hogy elérje a legmagasabb polcot, Eszter felszisszent.

— Ne magasra rakjad, te! Hát nem tudod, hogy a meleg mindig fölfelé száll? Nekem ezt apa mondta, ő pedig igazán ért az ilyenekhez.

— Aha!... — mondta Jolika kicsit zavartan — ...Hát persze! Én is tanultam erről az iskolában.

— Na látod! — mondta csak úgy mellesleg Eszter. — Az embernek mindig tudni kell, amit egyszer már megtanult. Én is tudom. És az én szüleimről van szó. Senki se akarja, hogy rossz csirkét egyenek.

— Nem hát! — Jolika sietve és készségesen lerakta a tepsit a legalsó lépcsőre. — Remélem — mondta — nem kóstolják majd meg az egerek.

— Ugyan már! — nevetgélt Eszter — Azt az egeret Piki már négy nappal ezelőtt megfogta. Ez igenis, nagyon jó helyen van.

Jolika már a zárral bíbelődött, amikor Kicsi-Dávid felsírt.

Peszeki Dávid pedig úgy tudott bömbölni, hogy az első pillanatban mindenki megriadt. Jolika is. Idegesen Eszter markába nyomta a pincekulcsot és azt mondta:

— Légy szíves zárd be a pincét! Ennek a gyereknek valami nagy baja lehet. Én rohanok!

— Jó — mondta szokatlanul készségesen Eszter — bezárom, ne félj.

Jolika inkább attól félt, hogy Kicsi-Dávidnak valamije beszorult valahová.

Folytatása a 16. oldalon

Tordon Ákos

BÁLNASÁG

Gyerek—szülő beszélgetés

A bálnák nem eszik a málnát?
Nem eszik.
De a málnaszörpöt szeretik?
Szeretik.
Nem figyelsz rám!
Dehogynem. De ne kérdezz csacskaságot!
Bálnaságot kérdeztem.
Olyan nincs. Ez szamárság!
Dehogy nincs. Nagyon is van,
hisz te mondtad: szeretik!
Mit?
A málnaszörpöt.
Kicsodák?
Hát a bálnák.
Ezt nem mondtam. Hagyj olvasni!
Pedig mondtad!
Ne zavarj!
Nem zavarlak. Elmegyek.
Bálnaságban elveszek.
Nem találsz meg.
Nélküled is vígan élek
a MÁLNASZÖRP TENGERBEN!
De ha mégis keresgélnél,
arról ismersz majd reám, hogy...
No jó, úgyse figyelsz rám!
Elmegyek, de előtte még veszek
77 gombóc málnafagyit, mert üres
kézzel mégse mehetek el a Bálnaságba,
bálnának a bálnákhoz...

— — — — — — — —

Bocsánat, nem láttak
egy gyereket???
Attól tartok —
e l v e s z e t t.

Sukurbek Bejsenaliev Szovjet-kirgiz író

MEGMUTATOM APÁNAK, HOGY MÁR NAGY VAGYOK

Görög Júlia rajza

Aziz reggeltől estig együtt rázódik apával a nyeregben, együtt legeltetik az óriási juhokat. A tábortűz mellett ebédel, mint a többi juhász és a lópokrócon alszik, a fenyő alatt, fejét a nyeregre hajtva. Sok mindent megtanult már, ismeri az utat az embernyi magas sűrű fűben a hegyi legelőkön, tudja, hol szedhet rebarbarát, gerlefüvet, gombát. S már a prédára leső, kiterített szárnnyal le-lecsapó hatalmas sasoktól sem fél.

Egyszer Aziz egy füves dombon ült apjával s nézték, mint legel a nyáj. Lovuk békésen harapdálta a füvet. Hirtelen apa felugrott.

— Ezek a birkák! Nézd, hova el nem bitangoltak a birkák!

— Hagyd, majd én! — kiáltotta Aziz és a birkák után eredt. — Most majd megmutatom apának, hogy már nagy vagyok — gondolta.

A birkák a szakadék felé tartottak.

— Héj-ja! Héj-ja! — kiáltotta Aziz s üldözőbe vette a gyapjas kost, a nyáj legerősebb birkáját.

Apa a dombon állt s gyönyörködve nézte fiát. Örült, hogy a gyerek kedvvel segít neki.

A birkák tovább vonultak a szakadék felé a gyapjas kos, a vezérállat nyomában.

Aziz nagy hanggal közeledett a koshoz. Az észrevette ugyan a kisfiút, de leszegte a fejét, elengedte a fülét, s mintha mi sem történt volna, tovább tépdeste a füvet. Aziz méregbegurult. Tenyerével néhányszor a birka hátára ütött, majd megfogta az állat fülét, hogy visszafordítsa. Gyapjas megrázta a fejét. Aziz a földre huppant, de azonnyomban fel is ugrott, s két kézzel megragadta a birka bundáját. Gyapjas, aki eddig viszonylag szelíden tűrt, most egyszerre megvadult nagyokat szökellt, s a füvön vonszolta Azizt. Ám Aziz sem hagyta magát, erősen kapaszkodott Gyapjas bundájába. Végül mégis elhagyta az ereje s elterült a földön.

Gyapjas megállt, megrázta a fejét, s éles patájával a kisfiú lábikrájába rúgott. Aziz erőnek erejével fel akart ugrani, hogy Gyapjas után vesse magát, de lába nem engedelmeskedett, forogni kezdett körülötte a világ, s visszarogyott a fűbe.

Apja, aki eddig kissé távolabbról elégedetten szemlélte, mint rendezkedik Aziz a birkák közt, most hatalmas léptekkel a fiúhoz futott. Odaér, látja: Aziz mozdulatlanul fekszik a fűben, lábából ömlik a vér.

Apa lehajolt hozzá, a karjába vette, felemelte s vigyázva széles mellére szorította.

Petrovácz István fordítása

Szergej Romanovszkij

Füle van a Napnak

Vasárnap volt. A Nap korongját ködös fény vette körül, amely fölül két ék alakú formát öltött.

— Hideg lesz—mondta az apa.—Füle van a Napnak.

— Még hidegebb!? — hallatszott az anya hangja. — Már alig bír szuszogni az ember. Te, Aljósa, ne maradj sokáig kint, mert még lefagy az orrod.

Aljósa felhúzta a szűrcsizmáját, felvette derékig érő báránybőr bundáját, sapkáját, kesztyűjét, és kiment a szabadba. Nehezen szedte a levegőt a nagy hidegben, de nem igyekezett vissza a házba — egyre halogatta azt a gyönyörűséges percet, amikor pipacspiros égő arccal bemegy ismét a melegre.

„Mit kellene kitalálni?" — töprengett Aljósa. — Valami olyasmit, ami miatt még kint lehet maradni... Fát vágok — ez az!"

Felállított a hóban egy nyírfa tuskót, s rávágott a fejszével... A fejsze lepattant róla, s csaknem kirepült a kezéből.

„Mi az, vasból van ez a tuskó!" — mérgelődött Aljósa, összeszedte magát, s rávágott még egyet, de megint úgy járt, mint az előbb. Kiugrott, csak úgy kabát nélkül az anyja, elvette tőle a fejszét, és betuszkolta a fiút a házba.

— Máma nem mész ki többet! Mit ki nem talál! Fejszével hadonászik!

— Csak megpróbáltam! — mentegetőzött Aljósa.

— Kicsi vagy te még ahhoz!

Anyja segítségével kigombolta a bundáját, s eközben nagyon kellemes érzés kerítette hatalmába. Tudta; ma az egész család otthon marad, és az apja mesélni fog. Amikor füle van a napnak, mindig így van.

— Fölmászol a kemencére? — kérdezte az apja.

— Nem is tudom — mondta Aljósa, majd kérlelőn hozzátette: — Alekszej nagyapáról mesélj!

— Alekszej nagyapa nagyon szeretett mesélni! — mondta az apa kicsit szégyenlősen. — A legtöbb meséjét már elfelejtettem. De erre emlékszem...

Bátortalanul kezdte a mesét, mintha szégyellte volna a saját hangját, amely kezdetben teljesen kifejezéstelen volt, de aztán megélénkült.

— Élt hajdanán egy öregember a feleségével. Egyéb jószáguk sem volt, csak egy kakas meg egy tyúk. Mondja az öregasszony:

„Osztozzunk!"

„Minek osztozni? — csodálkozik az öregember. — Együtt jobb, segítjük egymást."

„Ha azt mondtam: „Osztozzunk!"— akkor osztozunk. Enyém a tyúkocska. Tied meg a kakas."

„Nem fogsz rosszul járni, asszony?"

„Már hogy járnék rosszul? A kakasod nem tojik tojást. Az én tyúkocskám meg másnaponként egyet."

Megosztoztak. Az öregasszony el nem engedte volna a közeléből a tyúkocskát, jól tartotta, ő maga meg eszegette a rántottát. Hogy az öregember mit evett, nem tudom. Kiengedte a kakast, hadd mászkáljon kedvére. A kakas elrepült a cár palotájába. A cárnál éppen lakodalom volt. A kakas rászállt a palota tetejének a gerincére és elkiáltotta magát:

„Kukurikú!
A cárok cárjának nincs piros nadrágja.
De nekem van!"

„Szolgák! — parancsolta meg a cár. — Fogjátok meg ezt a kakast, és vessétek a kútba!"

A szolgák megfogták a kakast, és bevetették a kútba. Rá is tették a kútra a fedelét. A kakas kiitta a kút vizét, lelökte a kút fedelét, felszállt a tetőgerincre és elkiáltotta:

„Kukurikú!
A cárok cárjának nincs piros nadrágja.
De nekem van!"

„Szolgák! Fogjátok meg ezt a kérkedőt! Vigyétek a fürdőházba és fűtsetek jól alája!" — dühödött meg a cár.

A szolgák megfogták a kakast, bevitték a fürdőházba

Békés Rozi rajza

és alája gyújtottak. De hát a kakasban ott volt az egész kút vize! Eloltotta a tüzet, és rázendített:

„Kukurikú!

A cárok cárjának nincs piros nadrágja.

De nekem van!"

„Szolgák! A hombárba vele! A ládába! Az ezüst közé! — kiabált éktelen haraggal a cár. — Frissebben! Mozgás, ha mondom! Ki a cárotok, ha nem én?"

A szolgák megfogták a kakast, elvitték a tölgyfából készült csűrbe, betuszakolták a ládába az ezüst közé, bezárták a ládát, és jelentették a cárnak:

„Cár-Atyuskánk! Három lakat alatt van a csúfolódó! Vége!"

„Ezt már szeretem!" — dicsérte meg őket a cár.

A kakas felcsipegette az ezüstöt, hazarepült, és így szólt:

„Hej, öregember!

Teríts alám piros vásznat:

Pénzt hozok!"

Az öregember megörült, kért a gazdag szomszédoktól piros vásznat, és leterítette a padlóra. A kakas meg csak röpköd a házban, szórja a pénzt, hogy csak úgy cseng az egész világ.

Az öregasszony elkezdi szidni a tyúkot:

„Mekkora gazdagságot hozott az öregembernek a kakas! Te meg nekem semmit!"

A tyúk elszállt a mezőre, magot szedegetett. Mag vagy pénz — neki az mindegy volt. Hazarepült és mondja:

„Hej, öregasszony!

Teríts alám piros vásznat:

Pénzt hozok!"

Az öregasszony megörült, kért a gazdag szomszédoktól piros vásznat. Röpköd a tyúk a szobában, és potyogatja a magokat a piros vászonra.

„Dehát ez nem pénz! — fakadt sírva az öregasszony. — Te, tökéletlen!"

És nekilátott, hogy elveri a tyúkot, de még meg is főzi levesnek. Az öregember azonban lebeszélte.

„Ne mérgelődj, asszony! Emlékszel még, mit mondtam: „Minek osztozni!"

„Mondtad. Nem tagadom..."

„Lám, a kakas mennyi kincset hozott! Minek élnénk külön?"

„És most te engem visszafogadsz?"

„Visszafogadlak."

Attól az időtől kezdve békességben éltek, és senki se hallotta, hogy náluk veszekedés lett volna. Se kiabálás, se tányértörés...

— Az ilyen meséket szerette Alekszej nagyapa. Az ő nevét kaptad, fiacskám... Sok mesét tudott, de lám a háborúban megölték. Ma már senki se tud annyi mesét.

— Senki? — sóhajtotta Aljósa.

— Senki — állította apa és anya egyöntetűen.

A ház ablakain jégből formált kakasok, halak, páfrányok díszlettek, a bevetődő halovány fény megvilágította az apa, az anya és Aljósa arcát. Úgy tűnt, hogy ők ott hárman nem is a való világban élnek, hanem a mesékben, az ablakokon kirajzolódó birodalomban. Aljósa érezte, hogy még mindig lángol az arca, s tüzel a teste a ruhája alatt. Igyekszik megmelegedni, de sehogyan se tud.

Ezt gondolta:

„Milyen is ez az Alekszej nagyapa? Sohasem láttam, és nem is fogom látni soha. A meséjét azonban szószerint tudom, és mindig nevetnem kell a vicces részeknél, amikor apa meséli."

Apa fát hozott az udvarról, megrakta a kemencét, és így szólt:

— Ha eszembe jut még valami nagyapa meséi közül, majd elmondom... Ma úgyse mehetünk sehová. Füle van a napnak. Kegyetlen nagy a hideg.

Fordította Kelemen Sándor

Döbrentei Kornél versei

A szorgos madárijesztő

Fejebúbján vén a kalap,
törzse karó, fura alak,
erős széltől nagyrészegen
tántorog a babföldeken,
gönce kopott, hinnéd koldus,
pedig lovag, méghozzá bús,
pedig posztja igen tisztes,
arca nincs és az is lisztes,
ám ha van is, az se szeplős,
hangja sincs, de nem kereplős,
szíve helyén a rongy alatt
csörömpölő pléhkanalak
vernek lármát, és e szerzet
nem ismeri a kegyelmet;
a verébrajt elijeszti,
úgy, hogy majd az eszét veszti,
éhenkórász madár vagy száz,
ezer felé szertecikáz.

A lusta madárijesztő

Ha a gazda most kapálna,
uramfia olyat látna,
lélegzete is elállna;
madárűző egykomája
földön fekszik, őkegyelme
nem silbakol, nincsen kedve,
a szél néki álmot hozott,
kivett hát egy szabadnapot,
mellét tárja nyájas Napnak,
fittyet hány a madárhadnak,
horkol már az istenadta,
messzegurul a kalapja,
azt álmodja, rongya helyett
díszes mente a viselet,
álmodja még: ő is madár,
égen-földön szabadon jár.

Kányádi Sándor vers

Róka-étlap

Rókalyukban nagy a gond,
se kakas, se jérce;
sehol semmi, bár egy comb,
ha volna ebédre,
ha nem is comb, legalább
a combnak a csontja,
bár egy vékony jérceláb,
az is de jó volna.
Ámde semmi, semmi sincs
benn a rókalyukban,
odakint meg kutya egy,
szörnyű egy idő van:
ólmos eső szúr, sziszeg,
és a szél se jámbor,
még a bőrt is le tudná
húzni a rókáról.
Ezért aztán nem csoda,
hogyha rókáéknak
legszomorúbb olvasmánya
mindennap az étlap:
reggelire Füllentés,
ebédre a párja,
s ami ebédtől megmarad,
az lesz vacsorára.

Felleg hátán felleg

Felleg hátán felleg,
mendegélnek, mennek.
Északról le Délnek
mennek, mendegélnek.
Délről napkeletnek,
onnan napnyugatnak
térülnek, s már újra
északnak vonulnak.
Elfödik a Napot,
este el a Holdat.
Ólmos esőt visznek,
porka havat hoznak.

Vida Győző raj

Háttal a Dunának

Ötéves unokatestvérünk megrángatta a húgom kezét:

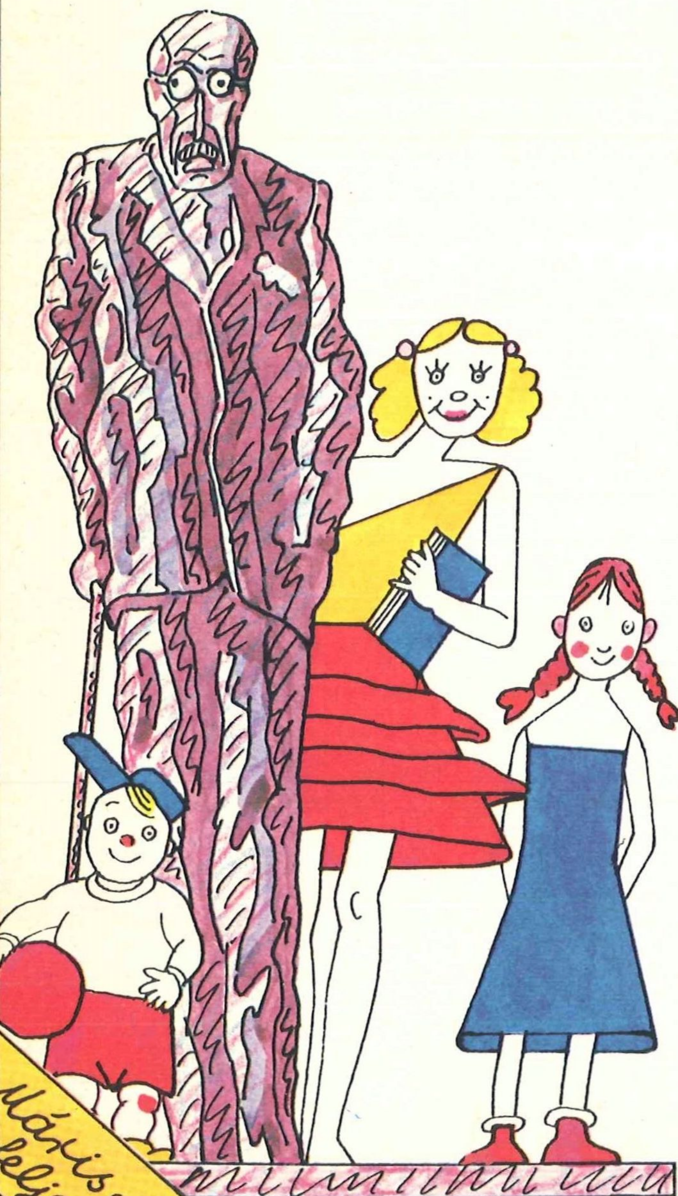
— Menjünk a játszótérre egy kicsit!

— Most? — Épp át akartunk szállni a metróról a vilmosra a Parlamentnél. — Hol itt a játszótér?

— A túloldalon.

— Menjünk, de csak tíz percre — adtam meg magam —, aztán futás haza. Rendben?

Öcsi nem vesztegette az időt. Átnyargalt a téren és egyenest egy hintába huppant. Mire odaértünk, már repült. Mi meg szembetaláltuk magunkat egy különös szoborral. Károlyi Mihály az első magyar köztársasági elnök bronzba öntött alakja állt előttünk, háttal a Dunának. Fordított U alakú, középen megtört ív fogta körül. Mintha a vörös grófnak csúfolt majd tisztelt politikus kilépni készült volna a jelképes keretből, le a három márványlépcsőn, hozzánk.

Birkás Ákos rajza

— Te, ez az a szobor, amiről Ili néni mesélt! Azt mondta, hogy Varga Imre szobrászművész munkája, meg, hogy az az ív több, mint hét méter magas. Maga a szobor is nagyobb valamivel életnagyságúnál. A politikus születésének 100. évfordulóján állították fel 1975-ben.

— Én azon a mesedélutánon biztosan konyhás voltam.

— És a Károlyi-palotára emlékszel? Rajzoltál is benne.

— Ééééén?!

— Az emeleten, a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

— Ja, persze, de akkor mondd múzeumnak.

— Károlyi-palota a neve most is az Úri, akarom mondani Károlyi Mihály utca 24-nek. Abban született az ország egyik leggazdagabb arisztokratája. A jogban, közgazdaságtanban, idegen nyelvekben járatos, széles látókörű fiatalember korán felismerte, hogy a háborúnak mindig a szegények vallják kárát. Békéről és a Duna-menti népek szövetségéről szőtt terveket. Amikor a népnek végképp elege lett az első világháborúból, az Osztrák—Magyar monarchiából, a királyságból, és köztársaságot akart, vezérét Károlyi Mihályban látta. Ez volt az őszirózsás forradalom kezdete. A győzelme pedig: 1918. október 31-én a király kénytelen volt teljesíteni a nép akaratát, Károlyi Mihályt nevezte ki miniszterelnökké. Az események gyorsan peregtek tovább. November 16-án kikiáltották a köztársaságot. Február 23-án pedig Károlyi a saját Kál-Kápolnai birtokán megkezdte a földosztást.

— A saját földjét osztotta szét?

— Igen. Legyen a föld azé, aki megműveli, vallotta, és nem habozott a saját vagyonához nyúlni. A saját tulajdonát parcellázta fel (sajátkezűleg) a káli parasztok között. Tettét földbirtokos kortársai soha nem bocsátották meg neki. De éppen ez a cselekedete mutatja meg, milyen ember, milyen politikus is volt Károlyi valójában.

Önzetlen tette miatt hazaárulással vádolták. A Magyar Tanácsköztársaság diplomatájaként hagyta el az országot. Huszonhét évi bujdosás várt rá, hazájára pedig az ellenforradalom, majd egy újabb, a II. világháború borzalmai. Amikor 1946-ban hazatért, a Károlyi-palota kulcsát — amelyet ünnepélyesen nyújtottak át neki — azonnal az államra bízta: szolgálja a nép művelődését.

— Na, túlórázunk? — toppant elénk Öcsi.

Egy óvodás csoport érkezett, azért szállt ki öcskösünk a hintából.

— Szerencsénk van! — mondtam.

Öcsi duzzogott. Azt hitte, az óvodásoknak örülök. Pedig azt tartottam szerencsének, hogy az ő jóvoltából néztük meg igazán a Károlyi-szobrot.

Józsa Teréz

Családi kapcsolatok, avagy Marina sárga napja

Zánka, úttörőváros. Nyár. Balaton. A beszélgetés hivatalos részének vége. Vendégként jártam ott, úttörőmúltról, könyvekről beszélgetni, emlékezni. A gyerekek — ahogy ez már szokás — körbeállnak, meghívásokat, címeket diktálnak, még egy őrsi vagy saját napló, a lányok tarkavirágos emlékkönyvei. Aztán elém áll egy kislány. Haja, akár az érett búza, s a szeme! Higgyétek el, ilyen színű szemet életemben még nem láttam! Mint amikor a nefelejcs a kék égre tekint, az meg vissza, s versenyeznek, melyikük kéke kékebb? A kék szem tulajdonosa zizis zacskót tart elém, úgy kínál. Én meg beszélek neki, beszélek, aztán mosolyog s úgy mondja: „néém érrrtem. . ." Farkas Éva nagyhegyesi nyolcadikos világosít fel, hogy MARINA KAMCSANOVA másodikos, nyolc éves, moszkvai illetőségű. Szülei a budapesti szovjet követség dolgozói, s most őrsnyi pionírral a második tábor 6. számú csapat tagja.

A beszélgetés meghívással folytatódik a második emeleti 206-os szobában, nápolyi és gyümölcs mellett. A pionírok az első emelet 105-ös szoba lakói. Pontosan alattunk „laknak". Madzagpostán jön-megy az üzenet innen le, onnan föl az erkélyen át, mert az olyan érdekes!

Egymás szavába vágva magyarul, oroszul folyik a diskurálás. Kiderül, hogy ez bizony családi délután! Megérkezésük napján, a KRESZ-parkban találkoztak, aztán együtt sorakoztak az ebédlőben. Meglátogatták és testvérül fogadták egymást. Van, akinek kistestvére maradt otthon, van, akinek nincs kisebb, s kívánságát így teljesíti. Zombori Erika debreceni „most még úttörő", ősztől gimnáziumba jár. Az ő „húga" Irina Bulacseva negyedikes, 11 éves, és Szveta Kocsirgena. Erika elég jól beszél oroszul. A kényszer nagy úr; ha meg akarják érteni egymást, elő a szótárakkal, versenyt magyaráznak. Meg aztán valljuk meg — a szovjet gyerekek valamennyire tudnak magyarul, hiszen itt élnek, tanulnak, játszanak, nyilván ragad a nyelv hétköznapja rájuk.

És ha elmúlik a nyár, a tábor varázsa?

Azt mondják, az igazi varázslat nem múlik el! S miközben beszélgetünk itthonról, és otthonról — Marina megint csak mosolyog. És elém tesz egy hirtelenrajzolt, vidáman nevető napocskát. Olyasmit magyaráz, hogy ez a zánkai nap, de o t t h o n Moszkvában is ilyen szép és vidáman nevet a világra!

Joó Katalin

Ipacs Szilvia rajza, Kazincbarcika, Május 1. úti Ált. Isk.

Lekapta a szögről a darabka szalonnát, odaadta Eszternek, és elrohant.

Eszter engedelmesen és nagy szakértelemmel bezárta a pinceajtót. Éppen csak, mielőtt bezárta, a tepsit felemelte a legalsó lépcsőről, annak ellenére, hogy nem aggódott különösebben az egerek miatt. Fölemelte mégis. És miután fölemelte, halkan nevetgélt, és nevetgélés közben betuszkolta egy tujafa alá. Ezután tempósan föllépkedett a lépcsőn.

— Tessék! Ezt Jolika küldi — mondta angyali arccal és letette elém a pincekulcsot. — A szalonnát elviszem. Azt mi majd Jancsival elintézzük. — Azzal elment.

Nem is láttam egészen addig, míg meg nem gyújtottuk a tábortüzet. Akkor csuda jókedvűnek látszott. Egyre-másra nevetgélt Ritával meg Zsuzsival. Időnként mindhárman rámnéztek, s olyankor mintha valamivel jobban mulattak volna.

Éppen szürkült, amikor körülültük a tábortüzet. Kicsi-Dávid szerencsére minden handa-banda nélkül elaludt, így Jolika is könnyű szívvel kapta fel maga mellől a nyársat.

És elkezdődött a szalonnasütés.

A rendező megmondta, mit szokás ilyenkor énekelni, ezért hát arra zendítettünk rá. És ahányan voltunk, vidáman harsogtuk:

— Ég a város! Ég a nád is!

— Juuuj! — visított fel nótázás közben Károlyka. — Én mondtam, hogy ami tűz, az süt, de Eszter nem akarta elhinni!

— Hát miért mentél olyan közel? — kiáltott rá Eszter.

— Én nem mentem — tiltakozott Károlyka. — De ez a szalonna csepeg... egészen forrót... és az ujjamra! Az ilyet én nem szeretem.

Fölugrottam. Hátrébb húztam Károlykát a parázstól, és megigazgattam kezében a nyársat. Alig ültem vissza a helyemre, amikor újból visongani kezdett:

— Leesett! Az enyém beleesett a melegbe! Oda, ni! És ha fekete lesz, akkor én mit fogok vacsorázni?!...

— Gyere, kis tündérem! — mondta nagylelkűen Jolika. — Gyere, odaadom az enyémet. — Oda is adta.

Károlyka azt is a tűzbe pottyantotta. Úgy látszik, csudára értett az ilyenekhez, mert amikor fölajánlottam neki az enyémet, pillanatokon belül ott sistergett az is a vöröslő parázs tetején. Mind a tíz ujja csöpögött a zsírtól, és mindent és mindenkit összekent vele.

Aztán, hogy Jolika is, én is sültszalonna nélkül maradtunk, egyszerre hárman ugrottak fel a tűz mellől.

Mind a hárman egy-egy kormos, hagymás, összezsugorodott valamit tettek elibénk.

— Tessék! — mondta nagylelkűen Eszter. Egyétek meg az enyémet. Mivel én vagyok a rendező, nem hagyhatom, hogy éhen maradjatok!

Rita Jolika kenyerére tette azt az összezsugorodott valamit, amit ínycsiklandozó falatnak nevezett, Zsuzsi pedig egy kecses mozdulattal a parázs kellős közepébe.

— Igaza van Eszternek — mondta, majd kuncogva ő is leült. — A szalonnát csak sütni jó.

Összenéztünk Jolikával. Udvariasan nyeltük a kesernyés, füstös falatokat. Titokban, gondolom, mindkettőnknek az járt a fejében, mivel is pótoljuk ezt a remekbe sikerült lakomát.

És amikor már minden falatot hősiesen bekebeleztünk, és a csípősen-porló valamitől szemünkbe szökött könnyekkel együtt lenyeltük a sültszalonna utóízét is, összenéztünk megint.

Mert valami feltűnt!

És akár hihető, akár nem, egyszerre tűnt fel mind a kettőnknek.

Éspedig az, hogy mind a négy gyerek jóízűen falatozik. Károlyka igazán igazi sültszalonnát, de a három másik kezében gyanúsan fehérnek tűnt a harapnivaló.

— A ti szalonnátok nem égett meg? — kérdeztem, mert érdekelt az a szokatlan formájú eledel, amely *sültszalonna* néven szerepelt a rendező étlapján; de szerintem más címszó alatt található a szakácskönyvben.

— És egyáltalán!... — kezdte Jolika, aztán megzavarodott. Arról motyogott valamit, hogy abból a darab szalonnából, amelyet Eszternek adott, legfeljebb egy falat juthatott mindenkinek. És csak arra kíváncsi, mit nyelegetnek mégis olyan jóízűen?!

Én csak arra voltam kíváncsi, hogyan tudják megenni azt, amit sütöttek?!

— Hát úgy — felelte a kérdésre a legmélyebb nyugalommal Eszter —, hogy amit mi vacsorázunk, az csirke.

Aztán elnevette magát és még csak nem is furdalta a lelkiismeret. És akkor mindenkiből kirobbant a nevetés.

— Min nevetünk? — nézett fel értetlenül Károlyka. — Most min kell nevetni, Eszter?

— Csak ezen az egész szalonnasütésen... Azon, hogy egyedül te ettél igazi sültszalonnát!

Most már Károlyka is nevetett. Felugrott és a zsíros nyárssal úgy ugrabugrált a tűz körül, akár egy törpe-indián-harcos.

— Ez jó volt! Jó ám! Csináljunk máskor is ilyet!

DALLOS JENŐ: Jenci és a torta

Dobra verjük

Lukrécia. Rövidesen egyéves lesz Lukrécia. Nem egy kislány ő, hanem egész csoport, méghozzá bábozók. A Váci Mihály Diákotthon gyermekeiből alakult meg, 17 tagú és a nyíregyházi, városmajori művelődési házban mutatkozott be először a legutóbbi gyermeknapon. Akkor nyolc szereplő csoport közül a legjobbnak bizonyult. A gyerekek a Kitrákotty című mesedarabbal első helyezést és hatalmas tortát nyertek. Most is szorgalmasan gyakorolnak. Készül a téli műsor. Kukkurikúúúl Csak el ne kiabáljuk!

Száz esztendő. Illyés János nádudvari lakos nemrég ünnepelte születésének 100. évfordulóját. János bácsi mindig dolgozott, amióta csak az eszét tudja. Az őt köszöntő kisdobosok kérdésére elmondta: 6 gyermeke, 33 unokája, 66 dédunokája és 1 ükunokája él. Gratulálunk!

A Fürjecske. Ez volt a darab címe, amelyet a nagykanizsai Zrínyi Miklós Általános Iskola másodikosai előadtak a Kecskeméten rendezett országos népdal és néptánc seregszemlén. A zsüri szerint parádés előadás volt. Külön figyelemre méltó volt a menettánc: a gyerekek gyönyörűen vonultak a zalai Vajda József által gyűjtött göcseji népdalokra. A pódium előtt ötperces bemutatót tartottak, s csak aztán került sor a színpadi fellépésre. A 24 együttes közül ők voltak a legfiatalabbak. A gálaesten a kalocsaiak után mégis ők kapták a legnagyobb tapsot. S most, hogy a taps elült, az országos siker hullámai elcsendesedtek, a gyerekek dolgoznak tovább. Heti kétórás szakkör, szereplések előtt napi gyakorlás. A mozgás, a zene, a tánc összetartozik. Ha játékosan fognak hozzá, a gyerekeknek szinte rááll a lábuk a dalokra. Ha nem lesz is minden gyerekből néptáncos, tudja majd, mi értelme van a nemzeti hagyományok ápolásának, megszereti dalainkat, táncainkat" — mondta Stankovics Tiborné osztályfőnök és szakkörvezető. Mi pedig hozzátesszük: a Kanizsa Táncegyüttes utánpótlásának jórésze már évek óta a most harmadikosokat nevelő Stankovicsné osztályfőnök keze alól került ki.

Madáretető. Mellékletünk elkészítésének leírása.
Kerek sajtos dobozhoz könnyen hozzájuthatsz. A doboz alsó fele lesz a madáretető alja és magtartója. Az etető tetejének és oszlopának rajza található a mellékleten. Először vágd körül a piros tetőt, majd ragaszd össze a pontozott B csík mentén A alá. A zöld tartóoszlopot tekerd hengerré és ragaszd össze (C—D). A mintarajz szerint vagdosd fel a nyelvecskéket. Az oszlop felső és alsó részének belsejébe egy-egy kilyukasztott dugót ragassz be. Végy egy 17 cm hosszú drótot. Először a piros tető I-vel jelölt pontján, majd a dugón és hengeren keresztül (II) a sajtos doboz kellős közepén (III) dugd át és alul hajlítsd el a drótot, hogy jól összetartsa a madáretetőt. A felvagdosott nyelvecskéket ragaszd a tető alá és alul a dobozhoz. A drót felső kampójánál fogva felakaszthatod az etetőt egy ágra és töltsd meg napraforgómaggal. Ha tartósabbra szeretnéd elkészíteni az etetőt, vond be a tetőt alufóliával, így jobban ellenáll esőnek és hónak. Arra ügyelj, hogy a dobozban mindig legyen mag vagy dió, ha elfogyott tölts utána. Így biztosra veheted, hűségesen látogatják télen a madarak és gyönyörködhetsz bennük. Tavasszal meghálálják gondoskodásodat.

Madár János

Csöndezüst

Hold, csillag
estnek örül.
Árnyacska
járja körül.

Fűszálon
alszik a báb.
Százálmát
hinti terád.

Nyáron egy belecsapott a játszótéren álló ki kellett vágni! Mióta nincs -ba. ott az -a, a nagyon kicsi nagyon idős -k és -k nem bírják sokáig a melegét.

Ősszel elmentünk a fő- bácsihoz és megkérdeztük szabad-e -t ültetni a sújtotta helyébe.

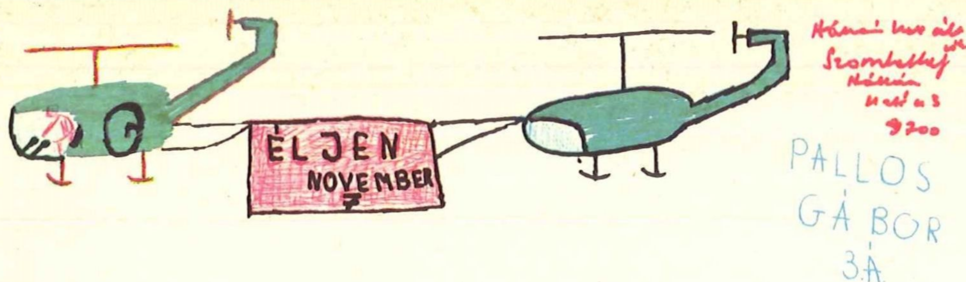
-ből örülök az 5-letnek ez volt a válasz!

Irány a ! Ebben az iskolában nem a lusták kapnak -t, hanem a serények. Pl. a mi őrsünk, amikor vállalkozott az ültetésre. Kaptunk egy kis -fát. A -e föld -ban volt. Óvatosan vittük a játszótérre. Velünk volt a tanító néni. Ő mondta meg, milyen mély legyen a gödör.

Most itt tartunk! Tavasszal majd süt rá a , jön rá az és nagyra nő a fa.

Az lesz csak szép, ha egy kis is -t rak a lombjai közt!

Írta Gyárfás Endre, rajzolta Koltai Éva

Postafiók 100

Azt hiszem, sok levelet kap tőletek, kedves levelezőink és olvasóink hamarosan **Szabó Andrea** (Cserkeszőlő Szabadság u. 13. 5455) Ugyanis azt kérdi:

„Hány naponként kell ősri órát tartani? Mit csináljunk ilyenkor? Kell-e kirándulást szervezni?"

Úgy gondolom, a most következő leveleink is kicsit választ adnak ahhoz, hogy semmit sem kell, de mindent lehet, ami jó ötlet! Persze, az ősri óra nem szerepel az órarendben, ilyen ugyanis nincsen. Összejövetel, az igen, mindjárt jobban hangzik, mint a becsengetéstől kicsengetésig tartó találkozás!

Salamon Ildikó (Fót Baross u. 24/a. 2151) írta:

„Kirándulni mentünk a Duna-kanyarba. Reggel gyülekeztünk Fót-Újfalu állomáson. Szatyorban vagy hátizsákban mindenki hozott élelmet. Melegítőben voltunk, meg kényelmes cipőben. Túrázni csak így lehet. Vonatunk szép tájakon át robogott. Megérkeztünk Dömösre. Ennek a községnek a határában van a híres Rám szakadék. Végigmentünk néhány utcán, amikor odaértünk a szakadék „lábához" El kezdtünk felfelé mászni. Eleinte könnyen ment. Később sáros, csúszós és meredek lett az út. Ezután jött az igazán nehéz, izgalmas dolog; kétméteres, majdnem függőleges „kaptatókon" másztunk úgy, hogy a sziklába lánc volt beverve. Abba kapaszkodtunk. Mellettünk meg a vízesés volt. Letelepedtünk a nagy út után egy réten és falatoztunk. Még elmentünk a visegrádi fellegvárba is. Mire hazaértünk, mindenki alaposan kifáradt. De azért jó volt, emlékezni fogunk erre az élményünkre!"

No, tehát lehet közösen kirándulni, még ha nem is a Rám szakadékhoz, hanem csak egy közeli tisztásra, vagy játszótérre.

Molnár Annamária (Nagykanizsa Péterfy S. ált. iskola 4-bés) más foglalkozásról ír —, és ez ötlet pályázatunkon is helyet kap!

„Ili néni (Balassa Károlyné) azt a feladatot adta osztályunknak, hogy családjával együtt készítsen mindenki egy tetszés szerinti bábfigurát. A mi családunk például Manócskát készítette el. Az így összegyűlt bábokkal játékfoglalkozást tartottunk. Erre meghívtuk több iskola tanárát. A foglalkozáson vidám és szomorú zenére kis történetet kellett kitalálnunk. Ezt az összegyűlt bábokból tetszés szerint kiválasztott figurákkal el is játszottuk. Az így kikerekedett kis műsor a vendégeknek nagyon tetszett és természetesen mi is jól szórakoztunk."

Most pedig más következik.: **Halmay Dóra** 4 cés (Budapest, Bajza u. 17. I. 2. 1062) saját költeménye:

„Mindig csak a nyárra gondolok,
hol felragyognak a nyári csillagok
a nyári zivatar is örömet lel,
mert fű, rét virág akkor zöldell.
A víz habjai között lubickolunk,
majd kijövünk és vígan napozunk...
Most fúj a szél és zord idők járnak,
nekivágnék én a hatalmas világnak,
Zord és hideg most az időjárás.
Boldogságot okoz a nyárra várás..."

Dóra verse — azt hiszem ebben egyet értünk — szép. De azért nem csak a nyárnak vannak szépségei, hanem minden évszaknak, — igaz? Téli ötleteket, jótanácsokat, játékleírásokat vár a

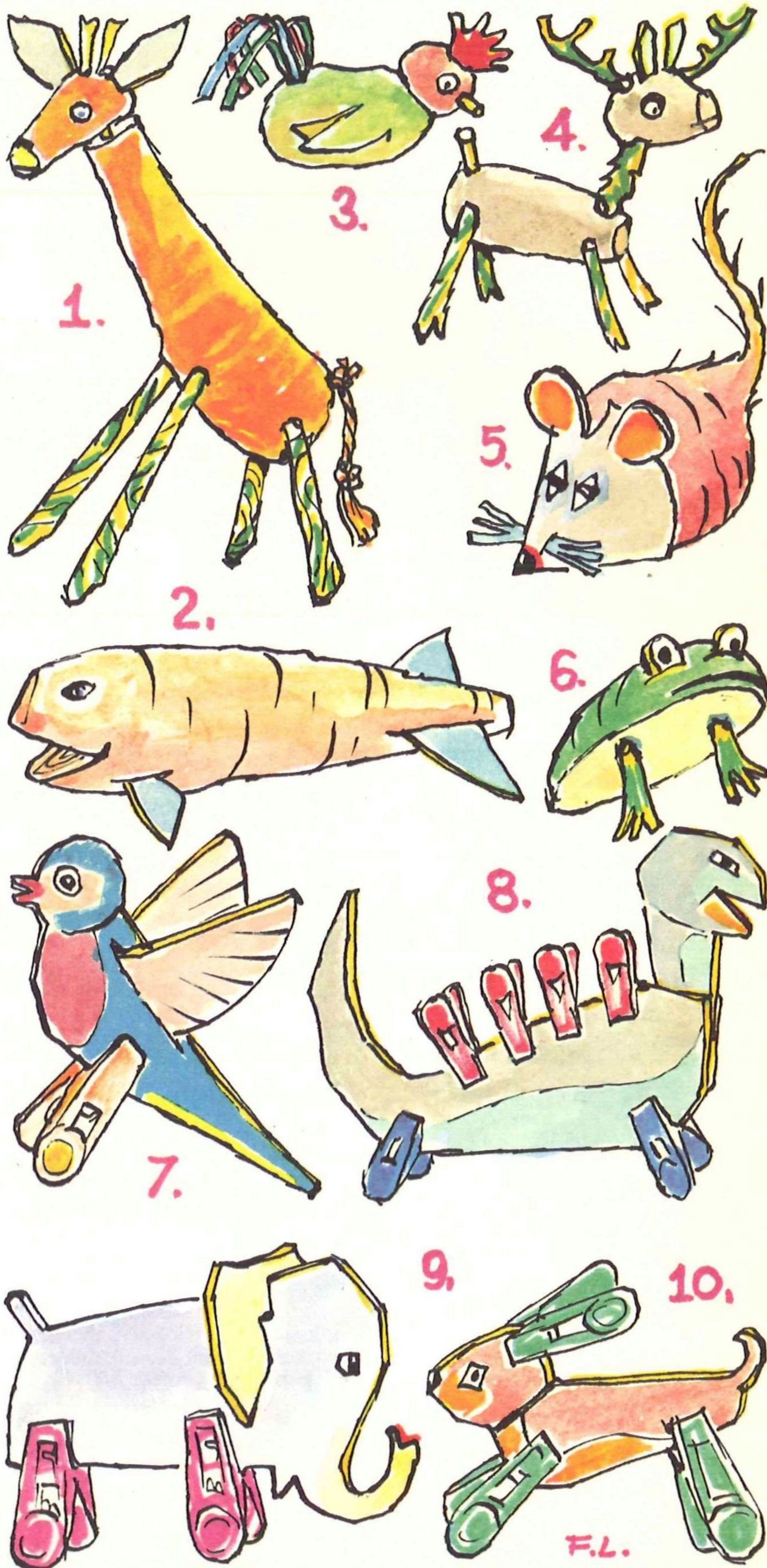
Kisdobos

Ferkai Loránt: Zöldség- és csipeszállatok

Egész állatkertet állíthatsz össze gyorsan, kevés fáradozással. Utána dobozból, játékkockákból istállót, ketrecet is építhetsz számukra.

Úgy hisszük, a rajzok mellé nem kell sok magyarázat. A sárgarépa-zsiráf (1.) lábai faágak vagy hurkapálcika darabok, fülei beszúrt kartonból, farka pamutból készül. A bálna is répatestű, farka és uszonya karton (2.). A tyúkocska (3.) teste alma, körte, feje naspolya vagy más termés. Farka beszúrt papírszalagok kis csokra. A szarvas (4.) fehérrépából, retekből lehet, feje — úgy mint a zsiráfnál —, levágott végéből kerül ki. A pirosretek egér (5.) feje rajzlapkörből sodort és összeragasztott kúp, kerek füleit törd felfelé. Bajusza a hegyes orrán átszúrt seprűcirok vagy bevagdosott papírcsík lehet. A zöldbéka (6.) felébe vágott kis uborka. A lábakat nála is, a többi állatnál is felül hegyezd ki, alul próbáld olyanra faragni-hasítani, mint az igazi állat lába. Ehhez persze jól meg kell figyelned az állatkertben az állatok formáit, arányait — melyiknek van rövid, melyiknek hosszú nyaka, lába, farka bojtos vagy kurta — így azután a játékkészítés egyúttal közelebb visz a csodálatosan változatos élővilág alaposabb megismeréséhez. Csinálj más állatokat is hasonló módon, más anyagokból is.

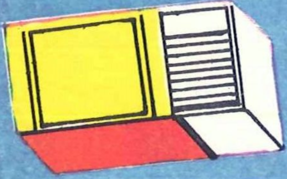
Ugyancsak sokféle állatot csinálhatsz úgy, hogy testét doboz kartonjából kivágod, kifested vagy színezed, és végtagjait színes műanyag ruhacsipeszekből egyszerűen rácsípteted a testre. A madár lábainak elég egy csipesz is (7.), szárnyát egy testén vágott résbe dugott körszelet alakú karton alkotja. Ősgyíkot is készíthetsz (8.), hátán a tarajok is rácsíptetett csipeszek. Az elefántbébi nagy lapátfüleit egy darabból vágd ki, hasítsd alul be, és tarkóján is vágj rést, amibe a testre merőlegesen beszoríthatod. A nyusziról (10.) nem kell sokat mondani: lábai, fülei is csipeszek. A színezésnél nem kell okvetlenül a természethez ragaszkodnod, játékok között egy lila elefánt, vagy akár kék nyuszi is elképzelhető, még érdekesebb, mint ha „valódi" színűre fested. Fő, hogy élénk és vidám legyen!

3 Novemberi fejtörő

Gyufarejtvény

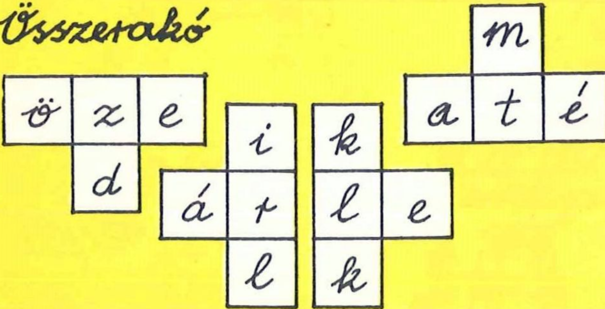
Rakjátok ki gyufából ezt a sort, amely így nem igaz. Egy gyufát kell máshova tenni és igazzá válik.

Összerakó

Rakjátok össze a darabokat négyzetté és olvassátok el, mi van a vízszintes sorokba írva.

Gondolkodj!

1	2	4	7	11	16	

Az egymásutáni négyszögekbe valamilyen rendszer szerint számokat írtunk. Milyen számot kellene az üres négyszögbe írni?

Figyelem!

A szeptemberi, októberi és novemberi rejtvénymegfejtéseket küldjétek el szerkesztőségünk címére: KISDOBOS szerkesztősége 1502 Budapest Pf. 100. A felső bal sarokban lévő 1, 2, 3 számokat vágjátok le a rejtvényoldalról és tegyétek ezeket is borítékba. Ezek nélkül a pályázaton való részvétel érvénytelen.

Keresztrejtvény

1	2	3 L	4 T	5	6 S	7 Z	8	9
10		Ö	11 E	L	E	M	12	
13		S	N		14 S	15 A		
16 A	N	17 N	Y	18 I	19 A	P	20 A	21 D
	22 G	Í	É	R	23 K	Á	S	A
24 Z	25 S	U	R	26 F	O	S	S	27 T
28 N	É	Z	29 G	U	L	30 A	31 Z	Ü
32 Á	T	33 M	E	S	34 É	L	35 I	D
36 L	A	P	O	S	37 K	É	R	Ő

Vízszintes: 1. Irodalmi műfaj. 10. Gyorsan múlik (ék. hiba). 11. Zseblámpa tartozéka. 12. Igekötő. 13. Regény női főszerelője más szóval. 14. Játék. 16. Ennyi társa. 19. Csökken a vízszint. 22. Ritka. 23. Rizsből készül. 24. Ünnepélyes vidám uzsonna. 26. Kukoricát hánt. 28. Figyel. 29. Mértani test (ék. hiba). 31. ZÜ. 32. Keresztül. 33. Kitalált történetet mond. 35. Idős rövidítve. 36. Sík, alacsony. 37. Könyörgő.

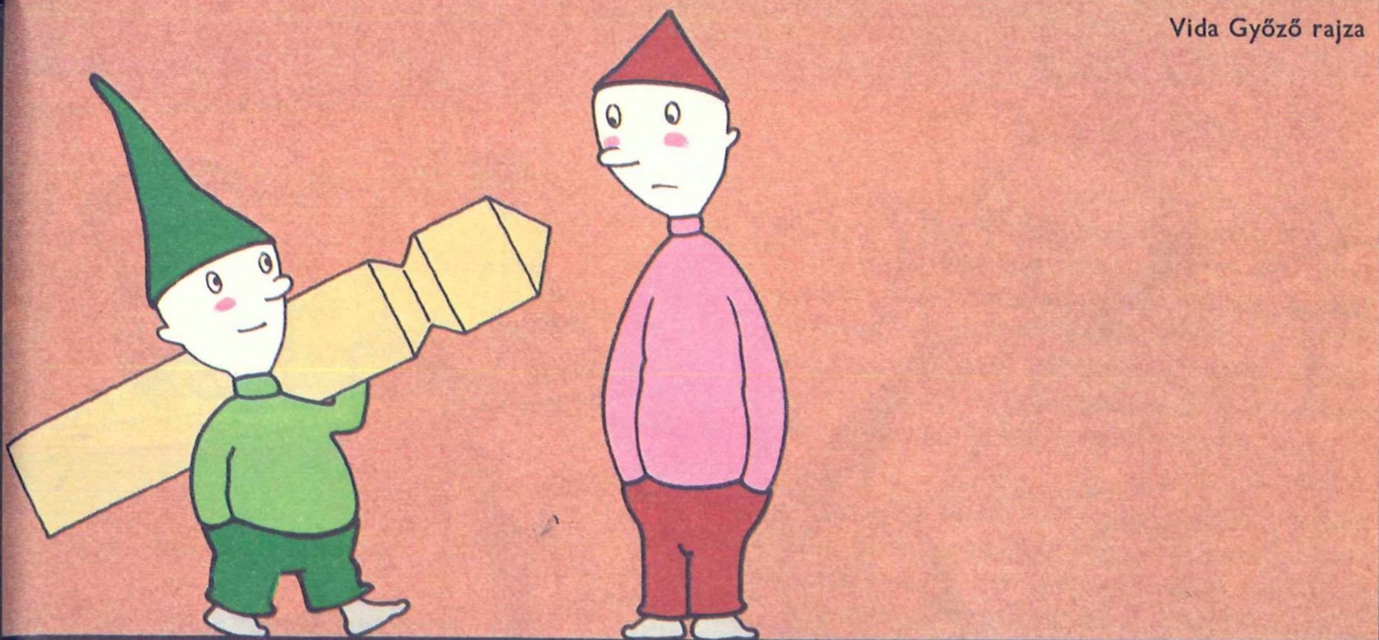
Függőleges: 1. Hasznosít. 2. Teng-leng (ék. hiba). 3. LÖS. 4. Kéz része. 5. Eleven. 6. Sérülés okozza. 7. ZM. 8. Bel betűi keverve. 9. Ital. 15. Aki nagyon szereti az apját. 17. Leszedi a bőrt. 19. Juhok lakása. 20. Ókori nép. 21. Kettőzve óvodai dolgozó. 25. Lassú járkálás. 26. Szaladj! 27. Légzőszerv. 29. A földdel kapcsolatos tudományok idegen nevének kezdete. 30. Névelővel folyadék. 33. MP. 34. Hasító eszköz.

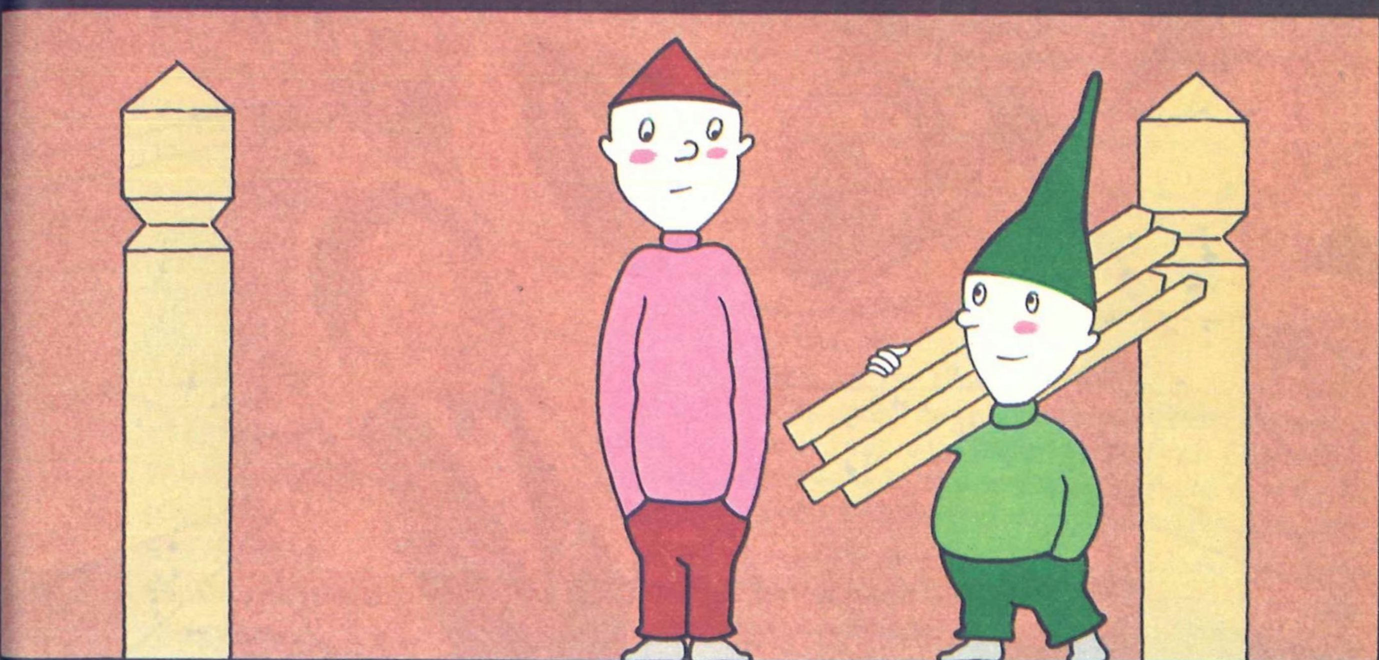
A színezett négyzetek betűit olvassátok össze. Ezt a mondatot kell a keresztrejtvényből beküldeni.

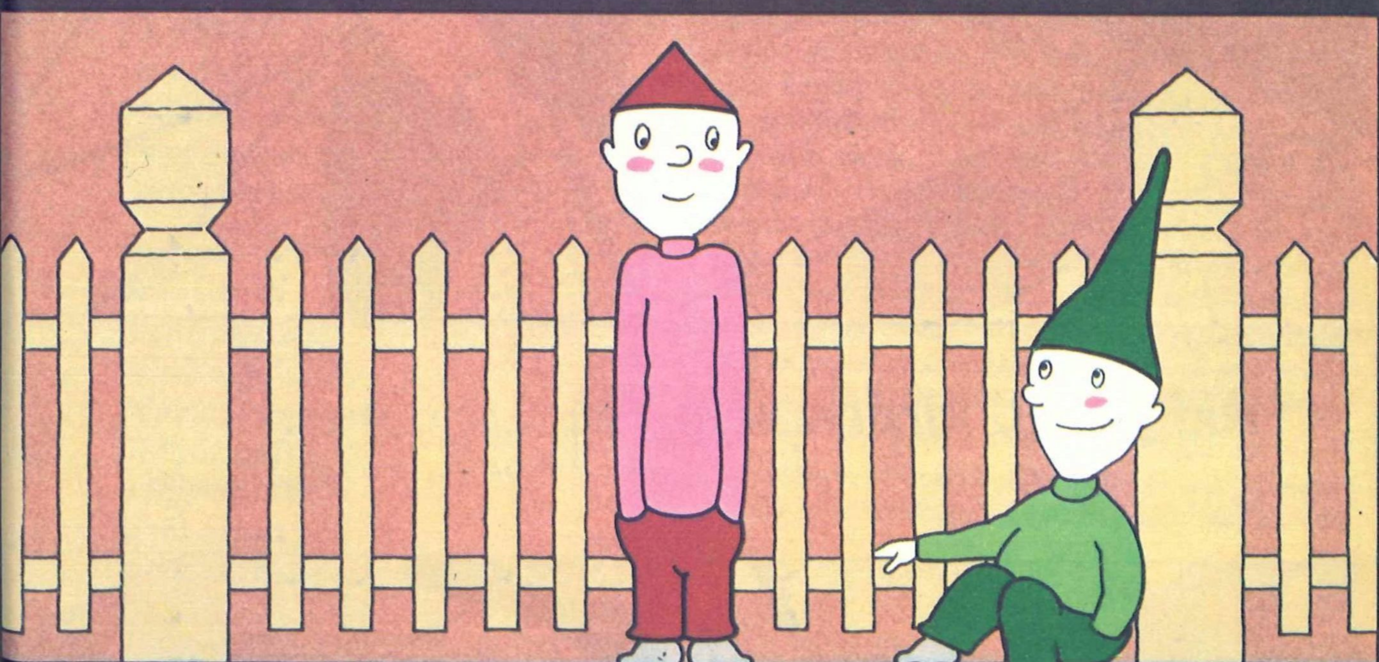
kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXII. évf. 9. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 83.0959. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Herpai Zoltán,** a hátsó címlap **Békés Rozi** munkája

Vida Győző rajza

Aki jól él, királyt sem fél.

Népi mondás